

પંચાલં જ્ઞાતિખંધુઓને
વિજ્ઞાપિરૂપે જે ખોલ.

— સ્વચ્છ મન —

રચી છપાવી પ્રગટ કરનાર,
ચુનીલાલ ખીમચંદ મારફતિયા.
ભુરાનપુરી બાગેળ—સુરત.

પ્રત ૧૦૦૦ મૂલ્ય—અમૂલ્ય.
મંચત ૧૯૭૦. સને ૧૯૧૪.

— સ્વચ્છ મન —

જ્ઞાતિખંધુઓ બાવથી, શ્રવણ કરો આ વાત;
એજ લહો મનમાં સદા, સુધરે શાથી જ્ઞાન.

— સ્વચ્છ મન —

રીતીરોડના પુલ નીચે આવેલા શ્રી જૈન વિદ્યાનિગમ પ્રેક્ષમાં
શા. ચુનીલાલ અમથાયાએ છાપ્યું.
અમદાવાદ.

વિધાપીઠ ૫૧૮૦ એક ધાર્મિક સંસ્થાની ભારત બંધુ સેવા ૪-૧૨

સવિનય જણાવવાનું કે “શ્રી સનાતન ધર્મ પુસ્તક પ્રસારક મંડળ” એ નામની અમદાવાદમાં સ્થપાયેલી એક ધાર્મિક સંસ્થાએ બે વર્ષથી સનાતન ધર્મની ગર્જનાઓ જનસેવાથી પ્રકટ કરવા માંડી છે. બીજા વર્ષની ૧ થી ૫ સુધીની બેગી ગર્જનાઓ એવા ઉત્તમ પ્રકારની નિકળી છે કે વિદ્વાનો અને બીજા સાધારણ મનુષ્યો તેની એકે અવાજે પ્રસંશા કરે છે. આ ગર્જના પદ્ધતિની ગર્જનાઓ પણ ક્ષત્રિયવંશતનું દૈર્ઘ્ય, બ્રહ્મચારી, ગૃહસ્થ, વાનપ્રસ્થ અને સંન્યાસી એ વિષયો ઉપર ઉત્તમ પ્રકારનાં દર્શાવેલા આપીને હવે પછી પ્રકટ કરવામાં આવશે. સુરતના ધર્મ નિષ્ઠ બંધુઓને ખાસ લાજ મળે એ હેતુથી એ સંસ્થાની સેવા ઉઠાવવાનું મારે માથે રાખ્યું છે. મારી મારફતે તેના આદક અવાથી ફક્ત રૂ. ૧-૬-૦ માં ગર્જનાઓ મળી શકે છે. બાર માસનાં ૪૦૦ પાનાં ગર્જનાનાં પૂરાં પાડવામાં આવે છે. આપ ગર્જનાના આદક થશો એવી મારી ઈચ્છા છે. હું આશા રાખું છું કે આપણા ધર્મની વૃદ્ધિ માટે આપ રૂ. ૦-૬-૦ તરફ દર્શિ નહોત કરતાં ગર્જનાના અવશ્ય આદક થશોજ.

લી.

સ્નેહાધિન

ચુનીલાલ ખીમચંદ મારફતિયા

આ સંસ્થાના ઓનરરી એજન્ટ
 ઠ. જુરાનપુરી લાગોળ-રવાળાના ટેકરે
 સુરત.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૫૧૦૦ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ગ્રંથાલય પ્રાપ્તિલંબુચ્છે
વિસ્તારિતરૂપે બે બેલ

વિષય ૮ - : ૪

ૐ

પંચાલજ્ઞાતિ બંધુઓને વિજ્ઞાપિતરૂપે ઝે બાલ.

મંગળાચરણ.

વિસ્તારે સદ્ધર્મને, છેરે અકળ અધર્મ: .

અચિંત્ય ને પરમાત્મા, જેનાં અદ્ભૂત કર્મ. ૧

અશરણ શરણજ ને હરી, જેની શક્તિ વિશાળ:

પ્રભુમુ તેને ભાવથી, જે કે દીનદયાળ. ૨

પદ ૧ લું.

પંચાલ ! બ્રાતો જગો મગે રે, અતિ નિદ્રાને ત્યાગે રે. (૨)

જગહળતી આ જ્યોત જાનિયી, સહેજે ઝે તાઈ ગયય;

પ્રેમરૂપી ધન આહુત આપી, સંજ્ઞા બતાવે ભાવ.

હ્યો લાખેણો દયાવો દયાવા રે. (૨) અતિ નિદ્રાને ૧

સંપ કરી સ્વધર્મે રી, નિષ્કર્મ કરી પાપાએ;

ગરીબ તમારી પંચાગ જાનિને, સહેજે વીરાઝે વધાવો.

અર્જુન પ્રેમ સુખનો વધો રે. (૨) અતિ નિદ્રાને ૨

પ્રમાદકેરો ત્યાગ કરીને, વીરાઝો વેગે ધાઝે;

છોડી કુધારા સ્થાપી સુધારા, સહુ બંધુ સુખી મા થાઓ;

ઉઘમી સર્વે થાશે થાશે થાશે રે. (૨) અતિ નિદ્રાને ૩

આ લઘુ લેખ પ્રારંભ ચતામાં, અમૃત અજિતદન વરસે;

પ્રગટ સેવક “સુની” ઝોતું, સહાય શ્રી હરિ તમને કરશે.

વિજ્ઞાપિતરૂપે માગો માગો માગો રે. (૨) અતિ નિદ્રાને ૪

જન્મ દુઃખં જરા દુઃખં, મૃત્યુ દુઃખં પુનઃ પુનઃ ।

સંસાર સાગરે દુઃખં, તસ્માજ્ઞાનૃદિ જાનૃદિ ॥

પ્રીય સગજનો ! જ્ઞાન ક્ષેત્ર પુરુષોને ત્રીજું નેત્ર છે, જે જ્ઞાન-રૂપી નેત્ર સમગ્ર તત્ત્વાર્થને જોઈ શકે છે. જે જ્ઞાનરૂપી નેત્રના તે-જની ઉપમા જગતના કોઈ પણ પદાર્થથી આપી શકાય નહીં. જે જ્ઞાનરૂપી નેત્ર સદા ઉત્તરેલું રહે છે, મીચાતું નથી, અને ત્રણે લો-કમાં સદા પ્રકાશે છે.

બંધુઓ ! સારાસંગનું ફળ તમે જ્ઞાનચક્ષુથી જોશો તો લ-વિષયમાં તમને ઇચ્છીત સુખની પ્રાપ્તિ થશેજ. તપેલા લોખંડ ઉપર પડેલા જળનું નિશાન પણ જળ્યાતું નથી અર્થાત્ તે જળ તત્કાળ નાશ પામે છે, પરંતુ એજ જળ જે કમળના પત્ર ઉપર પડ્યું હોય તો મોતીના દાણા જેવું શોભે છે, અને એજ જળ જે સ્વાતિ નક્ષત્રમાં સમુદ્રની છીપની વચમાં પડ્યું હોય તો કૌમતી એની થાય છે. માટે અધમ, મધ્યમ અને ઉત્તમ ગુણો તો પ્રાયઃ સંગથીજ થાય છે.

પદ ૨ જી.

કરતું શુદ્ધ વિચાર, વંચક મન ! કરતું શુદ્ધ વિચાર,
એમાં અંતે ફળ છે સાર, વંચક મન ! કર. ૦ ટેક. ૧
ત્યજી અલ્યા કુસ્વભાવો તારા, રાખ પ્રભુ દરકાર. વંચક મન ! કર. ૨
અન્ય જનોથી ઇચ્છે તુંતો, જેવો શુભ સત્કાર. વંચક મન ! કર. ૩
તેમ વરતવા “ચુની” કહે છે, તને કુસ્વભાવ અસાર. વંચક મન ! ૪

પદ ૩ જી.

ભલી ભારત ભૂમિ મહી જન્મ લીધો,
કૃપા સિંધુ શ્રી હૃદયે દેહ દીધો;

અરે ! જ્ઞાતિજંદુ સુણો મમ પોકારો,
 કુધારો ત્યજીને સુધારો વધારો. ૧
 તજી દંભ મિથ્યા સર્વો સ્વચ્છ વસ્ત્રો,
 સુધારો હૃદય વીર વાંચી સત્શાસ્ત્રો;
 દુઃખી જ્ઞાતિ જંદુ તણી દાઝ બાણો,
 અરે ! ગર્ભ શ્રીમંતો (તમારો) ધર્મ પીછાણો. ૨
 લધુ જ્ઞાતિ જંદુતણી બાંધ ઝાઢી,
 કરો દાન વિદ્યાનું શાળા જમાવી;
 અરે ! બોલનો તોત્ર માનો અમારો,
 કુધારો ત્યજીને સુધારો વધારો. ૩
 રચો દુઃખી મારે સુઝાઈપધશાળા,
 પામે શાંતિ જ્ઞાતિજનો જે દુઃખાળા;
 પ્રભુ પ્રેમ પામે કરીને સુકામો,
 લખાવો અમર નોંધમાં નિજ નામો. ૪
 નથી વાપરી પાછ જેણે ભલામાં,
 નથી ધ્યાન ખેંચ્યું ફીડી સુકળામાં;
 નથી જે અન્યા નિજ જાત્યાલિમાની,
 વૃથા જન્મ એનો ગણો ધૂળધાણી. ૫

પદ ૪ થું.

થયા ઉત્તમ તેથી ન જાણુવા જન એહને ઉત્તમ;
 નહીં એ અધમ છે જેણે ન અરપ્યો દેહને ઉત્તમ.
 મળ્યા લાખમે દીધા ખોઈ કહો થું જગતમાં પામ્યા;
 સદા જયકાર એતો એહના જેથી જ્ઞાતિજંદુ શ્રેય પામ્યા.

પદ ૫ મું.

જગતના ક્ષેત્રમાં ધરમીનણી જય એજ ધારો છે,
 સકળ જગ એમ માગે ક્યાં સુધારો છે સુધારો છે:
 અરે એ જાતિના શ્રીમંત ! ખોટી ધોર નિંદથી જગો,
 કરો નિજ જ્ઞાતિનું રૂડું સદા શુભ કામમાં લાગો.
 પ્રભુ સંજનાર જગદાર તું પોકારને સાંભળ:
 કરી દે દ્રવ્યવાનોને સદા સર્વધર્મમાં આગળ:
 કરે જાતીનાથું સારું પ્રેમા ! એ માગણી મારી,
 સદા સત્કામ શુભ રીતે કરે શ્રીમંત દીવધારી.

પદ ૬ ઠું.

કુંકું તરંગ પરંપરા સર્વત્ર ફોલ પ્રસારતી,
 કુંકું પ્રયોગો અવનવા આલમ અધી અજમાવતી:
 કુંકું પ્રવૃત્તિ ચેતના હા ! નરીન રંગો જગાવતી,
 કુંકું પ્રજાઓ પ્રગતિમાં શુભ ચત્ત ડીજ વધ્યાં જતી.
 “આગળ વધો આગળ વધો” એમ સૃષ્ટિ સહુ પોકારતી,
 ભારત ભૂમિમાં જ્ઞાતિ હા ! પંચાત આંખો ચોળતી:
 વિકાસ ક્રમ અંધુ ! અહો વિનાશ ક્રમ અગંગો કરી,
 દુનિયા સહુ દોડ્યાં કરે ધે.યો કરીયું ક્યાં સુધી.

પદ ૭ મું.

થઈ ધનવાન અને વૈભવ, વધૂ મળ્યા તો તેથી શું ?
 ગરીબની દાઝમાં નહીં ભાગ, થયા મોટા તો તેથી શું ?
 થયા વિદ્વાન અને ધર્મી, તપને નર ગર્વ તેથી શું ?
 થતા અનર્થ તથા વિકૃત, કર્યા ન હર તો તો શું ?

ત્યજ્ઞ ન દુર્ગુણ વ્યસનો, કાંઈ સત્સંગ તેથી શું
 ત્યજ્ઞ કુસંપ કુચ્ચાલોને, પડો સુખંથ તેથી શું ?
 કરી પ્રકાશ નિજ ગૃહનો, ખીજ અધકારમાં તો શું ?
 થઈ સ્વાર્થી અરે ધનવાન ! લીધો ભાર ભૂમિનો તો શું ?
 મોટાં મન કર્યા નહીં જ્યાં, ઉચ્ચે ઠામે ચડ્યા તો શું ?
 પટેલ ને શેઠીઆ થઈને, દીધો નહીં ન્યાય તો તો શું ?
 મ્હો શાંતિ થઈ સમજી, રહ્યા પૂરે તો તેથી શું ?
 થયા ધનવાન આગેવાન, કાંઈ કુચ્છેલા તેથી શું ?
 લેશે યમરાજ તમ લેખાં, અહીં નવ માનશો તો શું ?
 ત્યજો રીત સ્વાર્થની ધનવાન, મરે અન્ય ખાળ જીઓછો શું ?
 ચડે ને એ પડે નીચે, કૃતિ કારતાન્ની છે જ્યાં;
 ખીલે જ્યાં સત્યની વાડી, દગો કરનારનું શું ત્યાં ?
 પટેલ ધનવાન આગેવાન, અન્યા વિદ્વાન તેથી શું ?
 નથા જ્યાં જ્ઞાતિની દરકાર, હીરા રત્નો મળ્યા તો શું ?
 અધમે પેટ ભરી મોટા, ગણ્યાયા શેઠ તેથી શું ?
 કર્યા ધન કાજ જ્યાં ને ત્યાં, ૯ ધું દ્રવ્યમનું તો શું ?
 મળ્યો અધિકાર થયા ગર્વી, થયું અપમાન તેથી શું ?
 ધન જોળન ને જીવતિ, જ્ઞાન દાન વિદ્વાનમાં;
 કહે “યુનિ” કંઈ આવી ગયા, કાળચક્ર નોશનમાં.

કન્યાવિક્રય કરનારા શું કહે છે?
 (હાની થાય છે પણ હઠ છોડતા નથી.)

૫૬ ૮ મું.

ભલે ધર્મ આ પૃથ્વીમાંથી, પાતાળે તો પેસી જાય;
 પણ શુભ આજ્ઞા શાસ્ત્રોની ભાષ, અમથી લેશ નહિ મનાય?

બલે હજાહજ કળિયુગ બ્યાપે, અથવા દૈવ બલે કાપાય;
 પણ શુભ આગા મહાશયોની, માનનીય તો નહીં મનાય.
 નિષેધ શાસ્ત્રે બલે કર્યો વળી, હજી બલે નિષેધ લખાય;
 લેશ નથી દરકાર જગતની, અમે ધાર્યું છે તેજ કરાય.
 અમે કાંઈ ધંધા નવ શિખ્યા, અમથી કામ ખીજું નવ થાય;
 કાંઈ ધંધામાં કેસ રહ્યો નહીં, પેટ કહો ભાઈ કેમ ભરાય?
 નર બદલે વાનરની ઉપમા, દેવી હોય તે બલે દેવાય,
 દૂર કહો કે બલો કહો પણ, મનપર અંકુશ નહીં રખાય.
 વીશ વરસની સનારીને, પરધર લાગી બલે અપાય;
 ચેલી ભરીને આવે રૂપિયા, તોજ અમારી ચઢતી થાય.
 લોકધુખથી બલે અમોને, નિર્દય વા પાપી કહેવાય;
 હરામ ચરકો લાગ્યો અમોને, શું? લોક મુખે કુચો દેવાય?
 મોટી સભાઓ ભરી ભરીને, બલે ભાષણો લાંબાં થાય;
 પણ “યુનિની” આ વિનતિનું, અનુકરણ ભાઈ નહીં કરાય.

પદ ૯ મું.

નથી જાતિમાં ધારા એવા કે ફાંસીને લાકડે લટકાવશે;
 નથી જાતિમાં કાયદા એવા કે કારાગૃહમાં મોકલશે.
 નથી પુછનાર પટેલ શેઠીઆ તો પછી બલ ધરવો જ્ઞાને;
 નથી દીસતી પ્રમાણિકતા તો કરો કામ સહુ નિજ દામે.
 દામ કરે સહુ કામ સદાએ, એ નિશ્ચય નિજ મનમાં ધરે;
 લીધો હાથ શિકાર જગતનો દયા ધર્મથી નવ વધ્યો.

